FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De litis contestatione. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

Visual Library

a ¶Tempus inſtãtię. An tempus inſtantiæ currat iacente hęreditate. vide per Barto. in l. fina. C. ſi pendente. appellati. mors interuenerit.

LEX. II.

1 SI quæſtio. †Si.q.ſtatus incidit in iudicio diuiſorio, prius de ſtatu cognoſcitur quàm feratur ſententia diffinitiua.h.d. Et iſtud additur ad l.præcedētē. vbi dicitur ꝙ de incidēti cognoſcit, & examinatur,ſed non expedit ſuper ea pronuntiare.Iſta l. declarat ꝙ iſta cognitio & examinatio fieri debet anteꝗ̄ feratur diffinitiua ſententia:cognoſcitur tñ ſimul cum negotio principali.niſi eſſet.q. prȩiudicialis:vt infra de adul.l.qm̃ Alexādrum.& tūc non dicitur incidens.ſed potius emergens:vt patet ex illa lege. In tex.ibi.[prius.]hoc poteſt intelligi duobus modis.Primo (vt dixi)ſi iſte iam dedit libellū ſuper iudicio diuiſorio,& tunc quęritur de ſtatu anteꝗ̄ ad ſententiam diffinitiuam perueniatur , & non pronuntiatur,quia ſufficit pronuntiare ſuper diuiſione. Itē poteſt intelligi ꝙ adhuc libellum ſuper diuiſione nō dedit: quia fortè intellexit ꝙ illi volunt ſibi obijcere quęſtionē ſtatus:videlicet ꝙ ipſe non ſit patruelis,nec in eodē gradu cum eis: & tunc poteſt agere ad declarationē ſui iuris,& petere hoc declarari,& offerre ſe hoc probaturū,& tūc prius cognoſcet & ꝓnūtiabitur
2 quā det libellus ſuꝑ diuiſione.†Nec obſt.ti.præcedēs.Nā aliud eſt cōpellere aliquē ad agēdū cōtra ſe,& hoc non poteſt niſi in duobus caſibus,vt ibi dixi.aliud eſt agere ad declarationem iuris ſui,& facere citari volentem cōtradicere,& tunc indiſtinctè hoc fieri poteſt etiam per illum qui eſt in poſſeſsione ſui iuris, iuxta no.in l.ſi duo patroni,in prin.ff.de iureiu.& l.ſi contendat de fideiuſ.& l. Aurelius.§.centum.de lib.leg.tūc eñ nō cōpellit aduerſarium dare libellum. ſed requirit eum vt contradicat. ſi putauerit ſua intereſſe.Et ſi hoc non facit,ſententia declaratoria illi præiudicabit,iuxta ea quæ no.ꝑ Cy.s.de aduo.diuer.iu.l. iij.

2 ☞*Si petitur debitum ex inſtrumento, & allegatur falſitas inſtrumenti:quæ ſit forma ſententiæ contra reum?*

LEX. III.

1 CVm ciuili. † Si.q.ciuilis vel criminalis incidēter mouet,debet vnà cū principali terminari.h.d.Quaſi dicat nō debet incidēs terminari de per ſe:vt in l.j.ſed terminatur vnà cū principali tacitè.& hoc addit ad l.j.vbi dicitur ꝙ ſufficit terminare principalē: non tñ dicit ꝙ illā terminando cēſeatur terminaſſe incidentem: ſed iuſtud bene dicitur,hoc intellige tacitè. & ſecundū ea quæ dixi in l.j.In tex.ibi.[pōt iudex dirimere.] ſubaudi & debet. nō
2 autē per ſe terminare.q.incidentem.†In tex.ibi. [ſua ſententia.] Dic hoc poteſt intelligi vt dixi etiam quòd Iudex in ſua diffinitiua expreſsè terminet cauſam principalem & incidentem:vt ſi petebatur debitum ex inſtrumento,& allegabatur falſitas inſtrumenti:poteſt condemnare reum.& declarare inſtrumentum nō eſſe falſum,vel adijcere per modum cauſæ vel rationis hoc modo.quia reperimus tale iuſtrumentum non eſſe falſum. idcirco reum condemnamus.& gl.laborat in ponendo exempla &c.

2 ☞*Si quæſtio criminis non exſorbet ciuilem,poterit expediri ciuilis antequā criminalis.*
3 *Terminata cauſa poſſeſsionis per unum iudicem,an poſsit cauſa proprietatis moueri coram alio iudice?*
4 *Mota quæſtione ciuili ſi accuſetur mouent de falſo, & ſic non poſsit interim procedi in cauſa ciuili,an currat tempus inſtantiæ, & an ſentētia lata in criminali mota per uiā accuſationis ad pœnam criminalem faciat præiudicium in ciuili?*

LEX. IIII.

1 QVoniam.† Si.q. criminalis & quæſtio ciuilis principaliter hincinde mouentur, antequam procedatur ſuper ciuili, debet expediri & determinari.q.criminalis:tanquàm maior.h.d. cōcordat l.qui prior.ff.de iudi.Et in hoc differt à præcedentibus legibus. in quibus vna.q.mouebat principaliter,& altera incidēter. quo caſu non terminatur incidens ſine principali.hic verò mouebatur quælibet earum æquè principaliter: & tunc vna terminatur ſine altera.ſ.illa quæ maior eſt:qua terminata deſcenditur ad ci-
2 uilem.† Quidam intelligunt iſtam l.quando.q.criminis abſorbet quæſtionem ciuilem.puta agis contra me ex inſtrumento. Ego te accuſo criminaliter de falſo,& ſi apparebit falſum.q.ciuilis per te mota abſorbetur,& ſic.q. criminis eſt præiudicialis. ideo quod præcedat.licet ſi eam non mouerem accuſando , ſed excipiendo,deberet terminari vnà cum q.ciui.vt in l.præcedenti.Si verò.q.criminis non abſorberet ciuilem.& ſi agis cōtra me ad pecuniam.Ego te accuſo de homicidio,nō habet locum iſta l. quia poſito ꝙ eſſes homicidia:quia quouſꝗ̄ ſis condemnatus, & bona tua ſint publicata,non perdis adminiſtrationem bonorum tuorum:& ſic potes agere contra me:vt l.reo criminis.ff.de ſol.Non ergo ſubeſſet aliqua iuſta ratio:vel cauſa. quare deberet ſuperſederi ĩ tua.q.ciuili quouſꝗ̄ eſſet terminata cauſa criminalis,poſtꝗ̄ eſt habilis ad agendum:iſta opi.placuit Iac.butri.& Bal.& mihi placet:ſed gl.& alij Doc.videntur intelligere iſtam l.etiam dicto caſu quo in d.l.qui prior.propter maioritatis rationem.Et iſto caſu tenendo iſtam opi.prohibetur cumulatio quæſtionis ciui.& crimina.& eſt vna de regulis prohibitiuis ſecūdū Bal.in l.edita.s.de eden.& vide Inn.in c.j.de mu.peti. pro intellec.huius. l.tenēdo primū intellectum,nō ſemper finita criminali poteſt perueniri ad ciuilem.Sed ita demum ſi eſt finita fauore
3 mouentis ciuilē ſecundū gl.† Et hoc no.pro eo ꝙ dixi cōtra gl. in l.nulli.s.de iudi.quæ vult ꝙ terminata cauſa poſſeſsionis per vnum iudicem,nō poſsit cauſa proprietatis moueri corā alio iudice:ſed corā eo.certè nō eſt verū.quia poſtꝗ̄ eſt terminata,habet obſtare ſequenti.ſicut hic.ſecundū iſtum intellectū. In text. ibi.[vt pote maius.]in hoc videtur gl.ſe fundaſſe,& etiā in alio ꝙ infra ſubijcitur.[quocunꝗ̄ modo ceſſauerit.] vt iſta l. habeat locum etiam quando.q.criminis non abſorbet ciuilem:quia ſufficit ꝙ ſit maior,& quia ſi abſorberet,non eſſet verum ꝙ quocunque modo fuiſſet terminata,poſsit ſuper ciuili procedi:quia ſi eſſet terminata contra mouentem ciuilē,procedi non poſſet. ideo
4 tenetur opi.gl.cōmuniter.licet alia ſit magis rationabilis.† Sed circa iſtam l.poſſet dubitari de quæſtione iam diſputata per Ricar.mal.ſi mota.q.ciuili accuſetur mouens de falſo:& ſic nō poſſit interim procedi in cauſa ciuili,an currat tempus inſtantiæ:& an ſententia lata in criminali mota per viam accuſa. ad pœnam criminalem faciat præiudicium in ciui. ꝙ frequenter contingit ſi mota.q.ciui.& productis teſtibus vel inſtrumentis accuſetur producens:vel ipſi teſtes de falſo ad pœnam criminalem:vide omnino per Cyn.infra qui accuſa.non poſſ.l.j.circa fin.ſeu in vltim.quæſt.& eſt quæſtio notabilis.

De litis conteſtatione. *Rubrica.*

1 ☞*Quæ dicatur litis conteſtatio, & quæ ſtipulatio?*
3 *In conteſtatione an requiratur præſentia utriuſque partis, & an requiratur verba hincinde?*
4 *Super quæſtione emergenti quando non ſit neceſſaria pronuntiatio iudicis?*
Si non appellatur à pronuntiatione facta ſuper emergenti tacitè uel expreſsè,grauamen quod infertur ex ea non poteſt reparari per appellationem à diffinitiua.

1 † Super rub.de lit.cōte.ſ.ꝑ quā inchoat̃ iudiciū:vt s.de iudi. l.j.& efficit̃ res litigioſa:vt in.l.ij.de lit.Et ꝑ quā quaſi cōtrahit̃ vt l.iij.§.Idē ſcribit.ff.de pecu.Et per quā mora trahit̃,ſi prius ꝑ interpellationē,vel alio mō contrahatur vt nō currat:vt in l.fi. ff.de triti.Et per quā bonæfi.poſ.efficit̃ malæfi.fictiōe iuris:vt teneat̃ de fructibus perceptis,& percipiēdis:vt in l.q ſcit.§.penul.
a fi.ff.de vſur.Et à qua incipit tēpus inſtātiæ.ᵃ vt l.ꝓperandū.post prin.s.de iudi.Et per quā res deducit̃ in iudiciū:vt in.l.j.huius.
2 †Sed quæritur quæ dicatur lit.cōte.& quæ.ſit eius diffinitio.dicūt quidā ꝙ lit.cōte.eſt verborū cōceptio,cōſiſtēs in interrogatione,rñſione:ſeu in narratione negotij,& negatiōe:vt in l.j.Sed alij reprobant.dicētes ꝙ lit.cōte.eſt q̄dā effectus verborū prædictorū.& cōſiſtit in iure:ſed negatio & narratio cōſiſtūt in facto ſicut ſtipulatio quæ cōficit̃ ex verbis,dicit̃ cōſiſtere in iure ſic teſtes deponētes ꝙ Titius ꝑ ſtipu.mihi ꝓmiſit.nō ꝓbāt:qa atteſtatur de eo ꝙ cōſiſtit in iure.ꝙ ꝑcipere nō poſſunt ſenſu corporeo ſed potius iudicio intellectus.vñ debēt deponere de verbis quæ cōſiſtūt ĩ facto & q̄ poterūt ꝑcipi ſenſu corporeo,et dico ꝙ ſed ſit interrogatio,& ſecuta eſt rñſio incōtinēti.aliàs nō ꝓbāt iura ea q̄ plenè no.in l.j.j.de vſur.Guli.de cu.dicit ꝙ iſta diffinitio poteſt tolerari,ſicut tolleratur diffinitio ſtip. quę dicitur ſtipulatio verborū cōceptio:vt ĩ l.v.in pri.ff.de ver.ob.& tñ.ē q̄dā effectus iuris reſultās ex verborū cōceptiōe.q effectus appellat̃ ſti. ſicut hic appellat̃ cōteſtatio.ad ꝙ ē ſimul:& ſic habet ſimilitudinē cū
3 ſtiputatiōe†vñ tenēt Doc.ꝙ in cōteſtatiōe requirat̃ p̃ſentia vtriuſꝗ̄ ꝑtis.& requirūt̃ verba hincinde.vt poſt narrationē facti requiratur

quæſ tiſſio cõtradictoria:vel cõſonans nec poſſet abſente altera
parte fieri,& hoc tenet Bar.in l.j.Quotidie tñ videmus fieri con
3 trariũ.qa datur libellus in ſcriptis a & pars recipit & in ſcriptis
reſpondet ex interuallo,opponendo primò exceptiones genera
les & poſtea dicendo & in caſu quo tenear conteſt.litem , & re-
ſpondere libello,nego narrata prout narrantur , & petita prout
petuntur animo litem conteſt.& ſic nõ interueniunt verba , ſed
ſcripturæ : nec eodem inſtãti fit narratio & reſponſio,ſed ex in-
teruallo & nunquã vidi opponi quod conte.nõ ſit legitimè fa-
cta quicquid de iure in contrarium ſit ſufficiat in l.j. adde vnum
verbum. †Quæ s.dixi in q.emergenti procedunt qñ ſunt tales
quæ ſuſpendunt proceſſum cauſæ vt quando contingũt in per-
ſonam actoris,& rei,vel procuratoris ſed ſi non ſuſpendunt , vt
ſi contingãt in perſona teſtium puta oppo. q teſtis non ſit reci-
piendus quia criminoſus,vel inimicus,vel infamis.& tunc non
eſt neceſſe pronuntiare & per proceſſum ad vlteriora non cen-
ſetur tacitè pronuntiatum ſed cenſetur exceptio reſeruata in cal
culo ferendæ ſententiæ. Ita videtur no.Bal.ſecundùm Nico. de
nat.in aut.ſi teſtis.j.de teſti. Item ſcias q ſi non appellatur à pro
nuntiatione facta ſuper emergenti tacitè vel expreſsè,grauamẽ
quod infertur ex ea non poteſt reparari per appellationem à dif
finitiua licet ſecus in incidenti,quia tangit negotium principale
& iſte eſt caſus in c.ſi.de appel. lib.vj. Vltimo de materia huius
legis & totius tit.vide omnino in Spec. de incidenti.quæſtioni-
bus per totum in ſecunda parte.Spe.ibi multa dicit & tangit.

1 *Per litis conteſtationem res deducitur in iudicium, & ſuper re quæ non fuit in iu-*
dicium deducta non poteſt ferri ſententia.
Verbum poſtulatio,quòd non importet litis conteſtationem: & quid de uerbo petitio?
3 *Libellus debeat continere narrationem & concluſionem in ciuilibus,ut poſſit perue-*
niri ad diffinitiuam licet ſecus in criminalibus.
4 *Qualiter fieri debeat reſponſio ſi reus uult negare,an debeat narrata prout narrantur*
negare,an etiam petita?
5 *Quomodo fiat litis conteſtatio, & quid in criminalibus? & nu.1.*
6 *Per oppoſitionem exceptionum peremptoriarum,an inducatur litis conteſtatio?*
7 *Si quis reſpondeat non animo litem conteſtandi,an poſſit iudex hanc proteſtationem re*
pellere,& declarare q habeatur lis pro conteſtata?
8 *Si reus non uult litem conteſtari,quomodo procedatur contra eum?*
9 *Dicit mihi teneri ex tali cauſa: & tu dicis non puto uel non credo tibi teneri ut di-*
citur per hoc non fit litis conteſtatio.
Quid per talem reſponſionem factam poſitionibus,qualitercunque facta ſit,non indu-
citur litis conteſtatio.
11 *Per confeſſionem factam ante datum libellum,non inducitur litis conteſtatio.*
Quid ſi erat datus libellus?

LEX VNICA.

1 RES in iudicium. †Licet actor poſtu-
let & faciat reũ citari,
& licet ipſi cõparenti poſtea petionem vel libel-
lum offerat,& ipſe recipiat : nõ propterea dicitur
lis cõte.ſed tũc demũ cũ narratum fuit negotium
coram iudice per actorẽ,& ſubſecuta fuerit reſponſio rei animo
2 litigandi,& ad ſententiã perueniendi.h.d.cum glo.†In text. ibi.
[deducta nõ videtur.]id eſt non cẽſetur lis conteſta.vt j. ſequi-
tur in ver.[inter litem &c.]per quã cõteſta. res deducitẽ in iudi-
cium,vt poſsit ſuper ea ferri diffinitiua aliàs ſi non eſſet in iudi-
cium deducta,ſecus.vt l.non põt videri.ff.de iudi. In tex.ibi.[ſi
tamen poſtulatio ſimplex celebrata ſit.] quia petijt actor reum
citari coram iudice dicens q volebat ab eo petere centum , vel
talem rem & iudex citationem commiſit. Et not.ſignificatum
huius verbi poſtulatio:quia nõ importat lit.conte.Secus in ver-
bo petitio,ſeu petijt:quia non dicitur quis petijſſe niſi litem con
teſtatus fuerit. vt l. amplius non petitum.ff. rem ratam haberi.
In tex.ibi. [vel actionis ſpecies.]id eſt petitio,vel libellus conti-
nens petitionem fuerit deductus reo comparenti , & per ipſum
receptus nõdum tamen reſpondit quia debet habere terminum
ad deliberandum an velit cedere,vel contendere.vt in aut. offe-
ratur quinimò etiam ſi dedit fideiuſſores de iudicio ſiſti:non di-
3 citur lit.conte.vt ibi probatur in verbo data fideiuſsione.† In ſi.
ibi.[cum iudex per narrationem negotij.] ſupple & concluſio-
nem.Nam non ſufficit narrare negotium puta q Titius recepit
à me mutuò,vel vẽdidit mihi talem rem,niſi petam ipſum con-
demnari quæ petitio dicitur concluſio libelli & eſt neceſſaria in
ciuilibus vt poſsit perueniri ad diffinitiuã , licet ſecus in crimi-
nalibus.vt no.per Cy.in l.in cauſis.j.de ac cu.& de fal.l.nec exẽ-
plum quidam verò dixerunt idem in ciui- a
libus:ſed cõmuniter teneẽ contrariũ,vt pa-
tet ex no.per Bar.in l.j.ff.de edẽ.Ex qua cõ
cluſione declaraẽ narratio præcedens , et

a ¶ Datur libellus in ſcriptis. Adde Ange. in l. cum antea. C.de recep.arbi.

intentio agentis,qua actione intendat agere.vt l.Aurelius.§.ſti-
cho.& ibi no.ff.de liber.leg.Non tamen eſt neceſſe narrare quæ
cõſiſtũt in iure,qñ incipitur à narratione facti quia ex facto ius
oriẽ.vt l.ſi ex plagis.§.ij.ff.ad l.aquil.vnde nõ habeo dicere q ex
illo mutuo eſt mihi obligatus ſed ſi inciperem ab eis quæ cõſi-
ſtunt in iure,qua dicerẽ q Titius eſt mihi obligatus.in c.non ſuf
ficeret condẽnationem,vel aptitudinem libelli:niſi exprimerem
cauſam exiſtentẽ in facto:ex qua reus reddatur certus , an velit
cedere,vel contẽdere.vt plenè no.in l.j.ff. de eden. & requiritur
q concluſio ſit apta , & quæ neceſſariò ſequatur ex narratione
facti ſuper iuris pręſumptione aliàs libellus eſſet ineptus,& nul
lus & quandocunq; de tali ineptitudine poſſet opponi. vt patet
ex no.p Bar.in l.edita.ſ. de edendo , in articulo de emẽda. libel .
etiam poſt ſententiã ſi prius non fuiſſet oppoſitum quia reddiẽ
ſnĩa null a data ſuper inepto libello.vt ſentit glo.inſti.de obli.&
Bal.in l.actori.j.de iureiu.qui allegat text.in c.dilecti.de emp.&
4 vendi.Et ſupple hic & reſponſionẽ ſubſecutã vt in gl.†Sed oriẽ
dubiũ qualiter debeat fieri reſponſio, ſi reus vult negare an de-
bet narrata prout narranẽ negare,an etiã petita? & cõmunis ob-
ſeruatio eſt q vtraq; negenẽ & q dicat nego narrata prout nar-
ranẽ,& petita prout petunẽ, fieri debere. Sed & ſi narrata tantũ
negauerit,ſufficit ſecũdũ Inn.in c.j.extra eo.ti.qa ſi nego narra-
ta,in conſequentiã nego petita : cũ ab illis dependeat petitio &
ſi illa non ſunt vera,petitio non pcedit. Sed quid ecõuerſo ſi ne
gat petita fieri debere,& de narratione nihil dixit. Cy. videẽ hic
variare. Alij dicunt aliter idẽ tenet hic Bar.& vide in Spec.e.tit.
vbi plures mouenẽ qſtiones.Et iſtã opi. videẽ ſentire gl. hic ma
gna dũ dicit.[vt det mihi x. Titius & Titius dicit nego : vel non
5 eſt verũ vel ſimile.] Bar.† In tex.in ſi.ibi.[audire ceperit.]p hoc
vr̃ q non ſufficiat dediſſe libellũ in ſcriptis , & reſpõſionẽ factã
fuiſſe in ſcriptis,per quã reus negat narrata prout narranẽ, & pe
tita prout petuntur:ſed requiritur q ambę partes ſint corã iudi-
ce,& actor dicat dico narrata in libello meo, & petita prout pe-
tuntur,fieri debere animo lit.conteſt. & reus econuerſo dicat eo
dẽ modo negãdo aliàs iudex nõ audiret qa multa dantur in ſcri
ptis:q nõ veniunt ad notitiã iudicis in principali & hoc non ſuf
ficit ſed requiriẽ q iudex audiat : licet partes referãt ſe ad libellũ
et ita ſeruaẽ in Romana curia ſed in alijs locis tanta ſolẽnitas nõ
ſeruatur ſed ſufficit reſponſio per ſcripturã nec vnquã vidi fieri
dubium. Sed pone q reus primò reſpondet q actor narrauit di
cẽs dñe iſte fecit me citari ob talem cauſam ego nihil ſibi debeo
an dicatur lis cõteſt? Gul.de cug.mouet & allegat q ſic l.ſi ſine.
in prin.ff.de interrog.actio. tñ ipſe determinat contrarium ſicut
non valeret ſtipulatio ſi non præcederet interrogatio reſponſio
num.vt l.j. §.j.de verb.obli.quia conteſtatio litis eſt illi ſimilis vt
patet ex vi vocabuli. Item quid ſi libello nõ reſpondeat ille con
tra quem fuit porrectus,ſed quidam tertius comparens pro ſuo
intereſſe,& negat narrata & petita? Reſpondeo non fit conteſta
tio:vt poſsit perueniri ad diffinitiuam cõtra illum contra quem
fuit porrectus.vt not.Innoc. in c.j.in ſi.extra eo.tit.Item pone q
reus reſpondet petita fieri debere pro parte,& pro parte non. an
dicatur lis legitimè conteſ.Bar.in l.permittẽdũ.ff.ſi pars hæredi.
peta.dicit quòd ſic per illum text. Item quid ſi actor cum dedit
libellum reo abſente , dicat narrata prout narrantur vera eſſe &
petita prout petuntur & reus poſtea comparens actore abſente
negat,an dicatur lit.conteſt.facta? tex.videtur q non in auẽ. qui
ſemel.j.quomodo et qñ iu.vbi dicitur quòd reus tunc lite nõ cõ
teſtata poteſt litigare de iure ſuo, & peruenire ad diffinitiuã qđ
non erat ante illam auẽ.ergo comparitio rei,& contradictio , nõ
facit litem haberi pro conte.Item adde q lit. conteſt.retrotrahiẽ
ad diem dati libelli.vt no.Cy.ſ.de alie.iudi.l.j.in ix.q.In crimina
libus verò quãdocunq; reus cõpareat,& neget accuſa. etiam ac-
cuſatore abſente habeẽ lis pro conteſt.& nomen eius recipiẽ in-
ter reos:qa cum concernat publicam vtilitatem,iudex repræſen
tat perſonã accuſatoris ita no.Bar.in l.is qui reus.ff.de publ.iud.
In gl.ſi.ibi.[& Titius dicit nego,vel non eſt verum.]per iſtã gl.
dicit Gul.de cu.q ſi reus reſpondet actori tu mentiris. cũ actor.
dicat ipſum eſſe obligatum ex tali cauſa,induciẽ lit.conteſt.licet

non fuerit vſus verbis cõſuetis.nego narrata prout narranẽ &c.
Nec obſt.l.turpia.ff.de lega.j.vbi verba iniurioſa vitiãt diſpoſi-
tionẽ.quia verũ eſt quãdo ei contrariantur.vt ibi.vbi teſtator in
tẽdebat bonificare legatariũ,& vtebatur verbis iniurioſis.ſecus
ſi non cõtrariãtur.vt hic.quia ſi dico tibi aliquid qđ reputas fal-
ſum,licitũ eſt tibi dicere mẽtiris, quãdo agitur de tuo præiudi-
6 cio.vt in l.quæ oïa.ff.de procu. † in gloſſ.ibi.[vt ſi exceptionem
opponat [pacti,vel iuriſiu.]iquãtũ dicit [pacti,]vult iſta gl. ꝙ
per oppoſitiones exceptionum peremptoriã inducaẽ litis con-
teſt.licet nõ dicat verba formalia.de quibus.ſ.ſed in cõtrariũ eſt
hodie deciſum in c.j.eo.ti.lib.vj.cui deciſioni ſtandum eſt: licet
de ſubtilitate iuris gl.videaẽ verius dicere,& melius:quia ſi dico
te teneri mihi ad x.ex tali cã.licet non dicas nego me teneri. ſed
dicas feciſti mihi pactũ de nõ petendo,ſatis videris negaſſe te te
neri.qa licet tenearis mero iure,non videris teneri:ex quo habes
excep.quia nõ teneris cũ effectu.Bar.cõcor.gl. cum iure cano.
vt iſta gl.intelligatur quando exceptio peremptoria opponiẽ ſta
tim facta narratione per actorẽ.ſed ius cano.intelligatur quãdo
nõ ſtatim,ſed ex iteruallo.iſta eſt nimia reſtrictio ad illud.c. ſed
in quãtũ dicit ſi illa exceptio oppone reẽ in vim declinatoriæ ad
impediẽdũ proceſſum,non induceretur lit.conteſt. quia potius
declinaret.vt ibi dicit gl.& idẽ de alijs exce.litis finitæ.ſed ſi op-
7 ponatur in vim peremptoriæ,dicit idem ꝙ in excep. pacti. † In
gl.ibi.[ſed nõ animo cõteſtãdi litẽ.]iſtũ arti.diſputauit Mar. ſiſ.
& tenuit iſtam glo.ſicut reſponſio facta ad interrogationem, cũ
proteſtatione ꝙ non intelligatur ſtipulatio.facit vt ſtipulatio nõ
ſit:licet verba patiãtur.vt in l.Iuriſgẽ.§.ꝙ ferè.ff.do pact.ita facit
vt nõ intelligatur cõteſtatio.Sed an iudex poſsit repellere hanc
proteſtationem,& declarare ꝙ habeatur lis pro conteſt.videtur
ꝙ ſic.ſicut poteſt declarare contra non reſpondentem,vel nõ iu
rantem,ꝙ habeatur pro confeſſo.vt in l.ij.§.ſinautem reus.ſ. de
iura.ca.Doc.determinant contrarium.ꝙ poſtq̃ data eſt forma à
iure,nõ poteſt Iudex derogari iuri ſcripto.arg.in l.j.§.j.ff.de fer.
8 †Quid ergo fiet ex quo non vult conteſt.Reſpõdeo.Iudex pro
cedet contra eũ,tanquã ſi eſſet cõtumax in cõparẽdo ad primũ
& ad ſecundũ decretum.vt no.in auth.qui ſemel. quomodo &
quãdo iu.poterit etiã ipſum cõpellere captis pig.& mulcta indi-
cta.arg.in l.j.§.qd ergo.ff.de vẽ.inſpi.ſed licet nõ fuerit lis cõte.
vt poſsit ad diffinitiuã peruenıri.quãtũ tñ ad interrũpẽdã p̄ſcri.
vel perpetuãdã ac.poſtq̃ actor fecit quicqd potuit,habetur pro
cõte.per l.eũ q.§.quæ iniuriarũ.ff.ſi quis cau.& audiui Bal. dicẽ
tẽ ſe audiuiſſe à Bar.& vide ꝙ idẽ Bar.no.in l.j.ff.de priua. deli.
In gl.ibi.[Itẽ puto per veritatẽ reſpõderi.]dicit Bar.id eſt de eo
ꝙ vehemẽter opinatur,& crediẽ.vt no.in l.j.§.Labeo.ff.de aqua
9 plu.arcẽ.aliàs cõuictus de facto nõ poſſet litẽ cõteſt.†Et no. iſtã
gl.ſing.ꝙ ſi dico te mihi teneri ex tali cauſa.& tu dicas non pu-
to me tibi teneri in aliquo.& per hoc non fit.li.cõte.verbũ ergo
credit nõ eſt ſufficiens ad reſpondẽdũ libello, vt fiat cõteſtatio.
licet ſit ſufficiens ad reſpõdẽdũ poſitionibus.ſed per talẽ reſpon
ſionem factã poſitionibus qualitercunq; facta ſit.non induciẽ li
tis cõteſtatio.vt in c.dudũ.de elec.Bal.tamẽ videẽ ſentire hic ꝙ
10 fiat litis cõteſt.quia ſi dicit nõ credo,videtur negare. † Vltimò
in gl.ibi.[ſed puto,ſi erat libellus datus.] Ioã.an.in addi.Spe.eo.
ti.tenet diſtinctionẽ iſtius gl.licet Guli.de cu.videaẽ tenere con
trariũ.& Cy.hic in addi.Breuiter ſi nõ erat datus libellus , clarũ
eſt ꝙ per confeſsionẽ non inducitur lit.conteſt. quia nec poſſet
induci vt eſſet valida.vt in auth.offeraẽ.in fi.Sed ſi erat datus li-
bellus:& tũc ſi conſtat ꝙ cõfiteatur non animo litigãdi: ſed de-
clinandi iudicium.idẽ.per l.ſi reus paratus.ff.de ꝓcu.& ꝑ id qđ
ſ.no.gl.ſed ſi aliter non cõſtat,videẽ cõfeſſus animo cõt.litẽ. nõ
vt litiget:ſed vt feratur ſententia diffinitiua.quę põt ſibi ꝓdeſſe,
vt habeat regreſſum de euic.quẽ nõ habet ſi nõ eſſet cõuictus ꝑ
ſententiam:yt l.vtique.ff.de rei.ven.& poſito quod ſentẽtia nõ
eſſet lata,habetur pro condemnato per l.vnicam.infra de confe.
Et no.mirabile.quod iſta confeſsio facta poſt dationem libelli
habet vim conteſt.proba.& ſententiæ.vt dicit Specul. & quòd
per confeſsionem poſſet fieri,ſicut per contradictionẽ.ſatis pro
batur in l.ij.poſt princi.de iura.calũ. vbi loquitur magis largè
quàm in l.rem non nouam.§.patroni.vbi dicitur per narrationẽ
& contradictionem.ſed ibi dicitur per reſponſionem.quòd po-
teſt intelligi tam de reſponſione,contradictoria,quàm de reſpõ
ſione conſonante.Et vide hic per Cyn.& Bart.in Specu.eod.tit.

vbi mouentur plures quæſtiones.& iſta materia eſt magis pra-
cticabilis & vtilis quàm ſubtilis,& ſimiliter authen.ſequen.

2 ☞ *Cuius fauore ſit introductum,an actoris,uel rei, ut libellus detur in ſcriptis? & ſi*
debeat dari expenſis actoris.& quare ſoleant fieri tres ſcripturæ?
3 *Quando actor poſſit dicere reo quòd accipiat copiam à iudice,uel à notario ſuis expen-*
ſis,& tunc non diceretur offerri libellus,ſed edi.
4 *Antequàm libellus offeratur,an requiratur citatio partis,& quomodo fiat iſta obla-*
tio? & nume.5.
5 *In criminalibus debet mitti copia accuſationis,uel inquiſitionis.*
6 *Libellus quid ſit,& qualis debeat eſſe?*
7 *An ſtatim porrectò libello ſoluantur ſportulæ?*
8 *Lex noua ſimpliciter & indiſtinctè loquens,debet intelligi & diſtingui per legem ue-*
rem,ſi congruè fieri poteſt.
Quis dicatur fideiuſſor idoneus?
9 *Oblato libello & termino dato reo ad liberandum,poteſt reus ſtatim reſpondere libel-*
lo,ſi uult,& non expectare finem termini.
Si fuit reo miſſa copia libelli in citatorio,& tranſiuiſſent.xx.dies:non dabitur dilatio ter-
minus.& quòd talis dilatio deliberatoria non detur actori.
10 *Iudex non poteſt abbreuiare uel elongare tempus. decem. dierum datum ad appel-*
landum',nec tempus datum ad appellationem proſequendam , & an partes hoc
poſſint?
11 *In criminalibus non datur tempus ad deliberandum.*
Tranſacto tempore ad deliberandum,an poſſit Iudex recuſari?
12 *Iudicem quem quis ſibi,dari petijt,non poteſt recuſare,ſed poterit ab eius ſententia ap-*
pellare.
Teſtem quem quis produxit non poteſt reprobare reſpectu perſonæ. quòd ſit inhabilis
ad teſtificandum:ſed eius dictum poterit impugnare.
13 *Iudex non debet compellere reum ad reſpondendum libello:niſi conſtet ſibi quòd tranſ-*
ierit tempus datum ad deliberandum.
14 *Plures caſus in quibus non eſt neceſſarius libellus.*
15 *In conceptione libelli grande eminet periculum.*
An poſſit renuntiari dationi libelli,& alijs quæ ſunt de ordine iudiciorum? remiſſi.

AVTHENTICA.

1 OFferatur. †Ante quàm perueniatur ad conte
ſtationem litis. oportet quod offera-
tes libellus in ſcriptis, & quòd reus habebat dilatio-
nem ad deliberandũ,ad velit cedere , vel contendere
intra quam poteſt iudicem recuſare,vel petere alium ſibi adiun
gi.quo tempore tranſacto,& nihil allegato,quod habebat retar
dare quæſtionem,poterit reus compelli ad litem conteſta-
ad reſpondendum libello.& ſi aliquod dictorum factum n
fuerit,lit.conteſta.de facto facta non valebit. hoc. dicit. Al
aliud per ſe.authen.quòd actor præſtet cautionem,quando
libellum de conteſtando litem infra duos menſes.Item aliud
ditur per authenti.generaliter.de epiſco.& cle. quòd ſatiſdet
proſequendo litẽ vſq; ad fi.Sed iſtæ ſatiſdationes ex parte acto
ris non ſunt in vſu:vt dicit Bar.hic & ibi & dicit qđ vidit ali
peti,ſed non obtineri.& iſta auth.quatuor facit primò ponit
incũbat actori vſq; ibi.[& exinde.]ſecđo qd incũbat reo.vſq;
[deniq;.]tertiò quid incũbat iudici. vſq; ibi.[litis ergo conteſt.]
quartò & vlti.annulaẽ conteſtatio,ſi prædicta nõ obſeruent
2 † In tex.ibi.[offeratur.]Dic cuius fauore fuit hoc introdu
an actoris,vel rei,vel iudicis ꝙ daretur libellus in ſcriptis.vide
gl.in cle.ſæpe.de verbo.ſig.ſuper verbo pronuntiatio:& ex ill
verbo videtur ꝙ debeat dari expẽſis actoris, & ideo ſolent fi
tres ſcripturæ.quarum vna datur iudici, & illa reputatur origi
nalis.altera remanet apud actorem:altera traditur reo:& cũ re
venit ad conteſt.lit.videri debet an illa quæ ſibi data eſt,conc
det cũ illa quæ data fuit iudici,aliàs non teneretur conteſtari
3 hoc in Spe.de libel.concep.§.reſtat.circa prin. † & ideo dic
dari expenſis actoris:quia ipſe actor ſoluit ſcripturam. Alij
rò dicũt quòd non tenetur actor dare copiam ſuis expenſis
poteſt dicere reo quòd accipiat copiã à iudice vel à notario
expenſis.per.l.j.in prin.ff.de edẽ.& hoc tenet Cy.& Bal.ſed
reuera nõ diceretur offerri libellus.Sed bene diceretur edi
ſed in hoc ſeruanda eſt practica curiæ vbi agitur:vt l.ij.in fi.
de teſti.& ſ.de epiſ.& cle.l.cum clericis.cir.fi.†In tex.ibi.[ci
vocatur ad iudicium.]poteſt intelligi tribus modis.Primò
cet.poſtquàm vocatus comparuit,& ſic offertur ab ipſo acto
re , & prius fit citatio quam oblatio, quòd ita ſit fiendum, pa
tet ex ordine titulorum in ff.vbi titul.de in ius. voc.præcedit ti
tul.de edend. Item iudicium quia incipit à citatione vt inſtitu
ta de pœna temere litigan. & ſic citatio eſt primus actus. Item
per l. ij.infra de requir. rei vbi dicitur quòd citatus comparere
debet

debet explorare quæſitum.id eſt quid actor, vel accuſator velit
dicere. Alij dicunt q prius debet offerri libellus iudici, vt poſsit
deliberare an velit cõmittere citationem,an nõ poſtquã citatus
cõparuit,tunc Iudex debet dare ſibi copiã, & hoc probatur ex
ordine titulorũ in C.quia tit.de eden.præcedit tit. de in ius voc.
Sed iſta deliberatio in iudice non eſt neceſſaria: niſi qñ quis pe-
tit citari illũ quẽ non põt in ius vocare ſine venia vt parentem,
vel patronũ. Nam tunc Iudex nõ debet cõmittere citationẽ,niſi
primò videat petitionẽ, & ſi videt quod intentet̃ actio famoſa,
non debet eam cõmittere, aliàs ſic vt hæc habetur in tit. ff. de in
ius voc.maximè in l.ſed ſi hac.§.pe.vel ſi. Alij dicunt q non tra
dit iudici,vt deliberaret an debeat committere citationẽ vel nõ:
ſed vt citato mittat copiã petitionis, & q ſit mittenda facit aut̃.
qui ſemel.j.quomodo & qñ iud.ibi loquit̃ de copia reſcripti, nõ
petitionis. Itẽ facit l.ſicut j.de præſcrip.xxx.ann. vbi per citatio-
nem interrumpitur præſcriptio:ſed ſi non eſſet miſſa copia:tunc
ſimpliciter neſciret ſuper quo citatus eſt, ergo nõ deberet inter-
rumpi præſcriptio.† Breuiter in criminalibus bene debet mitti
copia accuſationis vel inquiſitionis:ſed in ciuilibus nõ, & ideo
licet quælibet practica poſsit eſſe bona prima verior, & magis
4 de mente huius literæ,ſeruandus eſt tamẽ ſtylus curiæ.† In tex.
ibi.[libellus.] Dic q eſt breuis ſcriptura & clara, continẽs inten
tionẽ agentis & q debeat eſſe breuis, & nõ verboſus patet ex l.
ſi.§.in refutatorijs.j.de tẽpo. appel. q debeat eſſe clara patet in l.
ſi a fiſci.ff.de iure fiſci. Et quia debet eſſe talis,ex qua reus poſsit
reddi certus:ita q poſsit deliberare an velit cedere, vel conten-
dere vt l.j.in prin.ff.de eden. Ponit̃ autẽ iſtud vocabulum mul-
tis modis,interdum pro libello conuentionali vt hic, interdum
pro ſupplicatorio:vt ſ.qñ libe.prin.da.ſit. interdum pro delega-
tione iudicis:vt l.nec quicquã.§.vbi decretũ.ff.de offic. procon.
interdum pro libello declaratorio,vel pro literis dimiſſorijs,quę
vocantur apoſtoli.vt ff.de libel.dimiſ.per totum ponit̃ etiã plu-
ribus modis.vt no.Spec.de libel.conce.§.ij.vel iij.ſed ante iſtam
aut.non erat neceſſaria ſcriptura in ciuilibus:vt d.l.j.ff. de eden.
7 ſed in criminalibus ſic:vt l.libellorum.ff.de accu.† In tex.ibi.[&
exinde præbitis ſportulis.] Iſte text. innuit q ſtatim porrecto li-
bello ſoluantur ſportulæ:ſed cõtra q imò tẽpore conteſt.li.vt in
aut.de iudi.§.ne autẽ.oportet ideo pro parte in principio, & pro
parte in fi.temporis latæ ſententiæ.So. ſportulæ ſunt multiplicis
generis quædã quæ dant̃ iudicibus delegatis pro eorum ſalario
& iſte dant̃ ab vtraq; parte ſecundũ formã prædictã quædam
quæ dant̃ à ſolo actore quando conſueuit ſolui tantũ pro libra
de contentis in petitione, & illud applicatur fiſco, & de illis põt
loqui iſte tex.quia ſoluuntur ſtatim porrecto libello quædã quę
ſoluuntur executoribus & illę ſoluuntur à citato dumtaxat tem
pore quo citat ſecundũm longitudinẽ itineris, & ſi ipſum non
ſolueret,poſſet ipſum expignorare de his loquit̃ l.omnes.§.exe-
cutores.de epiſc.& cle.de materia iſtarum ſportularum vide gl.
plenam inſtit.de actio.§.tripli.& in aut.de iudi.§.nullo quidem.
In tex.ibi.[& data fideiuſsiõe.] ſupple de iudicio ſiſti. ſi citatus
8 non poſsidet immobilia:aliàs non eſſet danda. † In tex.glo.quæ
ſemper allegat̃ q lex noua ſimpliciter & indiſtinctè loquens de
bet intelligi & diſtingui per l.veterẽ:ſi congruè fieri poteſt per l.
non eſt nouũ.ff.de lega.per id quod nota gl.j.de iure delibe.l.ſi.§.
in computatione,in ſi.glo.mag.Et debet eſſe fideiuſſor idoneus:
vt l.ij.ff.de in ius vocan.Et tunc dicitur idoneus,quando poſsi-
det immobilia.vt not.glo.in corpo.vnde ſumitur iſta aut. Et qñ
9 non habet priuilegium fori.vt ſcholaris a.qui non eſſet idoneus:
vt in l.ij.ff.ſi quis in ius voca.non ie.& facilitate conueniendi:vt
no.gl.in d.l.ij.in prin.ff.de in ius vocan.Nec ſufficerent pignora
quia eſt ſatiſdatio prætoria,ſ.primo à prætore inuẽta, quę requi-
rit perſonas,non pignora:quod dic vt l.prætoriæ.ff.de p̃to.ſtip.
per Bar.in l.j.de in ius vocando & hic in gl.† In tex.ibi.[xx.die-
rum gaudeat inducijs.]hoc eſt ſi vult reus, aliàs poſſet ſtatim re
ſpondere libello:quia ſui fauore datur iſta dilatio deliberatoria:
vt no.Cy.j.de dila.l.j.Et ſi fuiſſet ſibi miſſa copia libelli in citato
rio,& tranſiuiſſent xx.dies,non daretur alius terminus ſecundũ
Cy.ibidem.talis autẽ dilatio deliberatoria nõ daretur actori:qui
debuit venire inſtructus.vt j.de dila.l.ſi quãdo. In tex.ibi.[gau-
deat.]non dicit q Iudex det, & ſic patet q iſta dilatio datur à l.
ſine miniſterio iudicis, & ſic Iudex non poſſet ipſam abbreuia-
re inuito reo,vel elongare inuito actore, ſecus quando cum mi-
niſterio iudicis.hoc tamen dic vt plenè no. a
10 per Bar.in l.ij.ff.de re iud.† Et not. glo.quæ
incipit. [ſcilicet ad plus.] in fi. quæ ſemper
allegatur quòd iudex nõ poteſt abbreuia-
re vel elõgare tempus x. dierum datum ad b
appellandum nec etiã in caſu datum ad ap
pellationem proſequẽdam, quid autem de
partibus,an poſsint̃ dic vt dixi in l. prope-
randum.in prin.per glo. Et loquitur in ciui
11 libus:† ſed in criminalibus nõ datur tẽpus ad deliberandum. qa
cum interrogatur de facto, debet eſſe certus: ideo ſtatim debet
reſpõdere accuſationi,vel inquiſitioni.In tex.ibi. [vel recuſet.]
innuit iſte tex.q trãſacto tẽpore dato ad deliberãdum nõ poſsit
iudex recuſari.Contrariũ tenet Cy.in l.j.j.de dila. vſq; ad cõteſt.
li.per l.apertiſsimi.ſ.de iudi. ſupple niſi prius in iudicẽ cõſenſiſ-
ſet.vt proponẽdo alias exceptiones, & petẽdo ſuper illis pronũ-
tiari per l.ſed & ſi ſuſceperit.in prin.ff.de iud.nec iſte tex. contra
dicit quia licet poſsit petere durante dilatione, non dicit quòd
12 poſtea non poſsit.† In tex.ibi.[petierit.] Not.quòd iudex quem
quis petijt dari,recuſari nõ põt.ſed bene poteſt appellari ab eius
ſentẽtia.vt l.ex conſenſu.ff.de appel.Sic & teſtem quẽ quis pro-
duxit non poteſt reprobare reſpectu perſonæ, q ſit inhabilis ad
teſtificandum:ſed põt bene impugnare eius dictũ vt j.de teſti.l.
13 ſi quis teſtibus.& no.Inno.de excep.c.cum venerabilis. † In tex.
ibi.[deniq; præſens interrogetur.] Not.ſecundũm Bal. q iudex
non debet compellere reum ad reſpondendum libello:niſi con-
ſtet ſibi q tranſiuerit tempus datum ad deliberandum & ſi con
14 trarium faceret,nõ valeret lit.conteſt.† Circa iſtam materiam &
pro declaratione gloſſ.hic poſitarum,quæ ſunt breues, vide per
gl.pleniores & lõgiores in corpore vnde ſumitur §.ſancimus &
§.ſuſcepto.& vide vltra quadraginta caſus in quibus non eſt ne
ceſſarius libellus qui no.in Spec.de libel.cõce.§. nunc dicendũ.
15 qui etiam dicit in §.j.† q in concep.libelli grande eminet pericu
lum quia eſt fundamentum totius iudicij & q pauci reperiun-
tur qui vario non ducãtur errore. Ideo ſemper debet recurri ad
valentiſsimum aduocatum in cauſis magnis tanguntur etiam
per Cy.hic quædam ſatis leuia.Et an poſsit renũtiari dationi li-
belli, & alijs qui ſunt de ordine iudiciorum, vide in c. de cauſis.
de offi.deleg.in glo.& per doc.in cle.ſæpe.de ver.ſigni.

a ¶Vt ſcholaris. Adde aut̃ habita & ibi diffuſè p Bartholomeũ de bolognínis. C. ne fili⁹ pro patre.

b ¶ Cõtra vſurarios. Adde diffuſè p doct. in c. quãquã. de cẽſi. lib.vj. & per doct.in cle.præſenti. eo. titu.

De plus petitionibus. *Rubrica.*

2 ☞ *Vſurarij qui exigunt promiſsionem de duplo veræ ſortis, & poſtea totum petunt q. debeant cadere etiam à vera ſorte:probato q. ſit de duplo veræ ſortis.*
3 *Petens plus debito quando puniatur.ut hic.*

LEX VNICA.

1 ODioſas. † Qui per dolum cautionem pluris
exigit, & plus petit litem conte. de-
bitum perdit niſi tranſactio & ſecũda cautio in-
2 teruenerit.h.d.& eſt no.l.ſecundũ Bart. † Et not.
b contra vſurarios b qui exigunt promiſsionem de
duplo veræ ſortis, & poſtea totum petũt.vt debeant cadere etiã
à vera ſorte hoc probato q ſit de duplo veræ ſortis qđ perpetuò
tene menti.In tex.ibi.[nullo eum diſpendio prægrauari.] ſubau
di de quo infrà,ſ.vt cadat à toto debito bene tamen patitur pœ-
nam plus petentis per dolum quæ eſt pœna tripli expenſarum,
vt inſti.de act.§.tripli.In tex.ibi. [exordiũ.] ſcilicet litem conte.
3 vt l.præcedenti.† In tex.ibi.[tranſactionibus.]puta quia nõ po-
tuit probare reus q cautio eſſet de pluri quã deberet̃,ideo tranſ-
egit pro certa quãtitate tunc põt probare q vult agere ad pœnã
certè non poteſt.quia per tranſact. deciſus eſt ille arti.& idem ſi
faceret iteratam confeſsionem facit j.de agri.& cenſi.l.cum ſci-
mus.li.xj.& quod ibi no.Plura ergo requirunt̃ ad hoc vt habeat
locum pœna de qua hic. Primò quia per dolum quis exigit cau
tionem de pluri.Secundò q eam petierit. Tertiò q petierit per
dolum.Quartò q perſeuerauerit vſq; ad lit.conte.ſi autem non
exigit cautionem de pluri,tamen plus petijt per dolum:punitur
in triplo expenſarum.vt in eo.§.tripli. Item ſi exegit cautionem
per dolum, non tñ petijt, non punitur ciuiliter ſed criminaliter
crimine ſtellionatus ſi nõ cadit in aliud ſpeciale delictũ.Si verò
non fuit in dolo,tunc etiam ſi exigit & petijt, non punitur ciuili
ter vel criminaliter, & hoc voluit gl.ff.de condi.fur.l.ſi ſeruus.§.